

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Кваліфікація: доктор філософії з історії та археології

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ЦДУ імені В. Винниченка

Голова Вченої ради / / **Є. Ю. Соболев**
(протокол № 10 від 22 квітня 2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2024 р.

Ректор / / **Є. Ю. Соболев**
(наказ № 78/1-ун від 22 квітня 2024 р.)

Кропивницький - 2024

ЛИСТ – ПОГОДЖЕННЯ

РОЗРОБЛЕНО робочою групою ОНП.

Керівник робочої групи доктор історичних наук,

професор О. А. Житков

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри історії України та всесвітньої історії

ЦДУ імені В. Винниченка.

Завідувач кафедри, кандидат історичних наук, доцент

О. І. Бабак

(протокол № 9 від 20 лютого 2024 р.)

ПОГОДЖЕНО

Голова Вченої ради факультету історії, бізнес-освіти та права

ЦДУ імені В. Винниченка Л. М. Філоретова

(протокол № 6 від 26 березня 2024 р.)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи ЦДУ імені В. Винниченка

Л. В. Клочек « 26 » березня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

керівник відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ імені В. Винниченка

доктор педагогічних наук, професор Н. В. Подопрігора

« 26 » березня 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Проект освітньо-наукової програми (ОНП) третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія розроблено згідно з п. 17 ч. 1 Закону України «Про вищу освіту», репрезентує комплекс навчальних дисциплін і практик та логічну послідовність їх вивчення і проходження, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен володіти здобувач відповідного ступеню вищої освіти.

Освітньо-наукова програма є тимчасовим нормативним документом, в якому узагальнюється зміст освіти (відображаються цілі освітньої та наукової компоненти), визначається місце професіонала в структурі держави, вимоги до його компетентностей та соціально важливих властивостей і якостей.

ОНП використовується під час ліцензування та акредитації освітньо-наукової програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю; розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик; визначення змісту навчання, а також професійної орієнтації здобувачів.

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою у складі:

Житков Олександр Анатолійович – доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії України та всесвітньої історії ЦДУ імені В. Винниченка (*гарант освітньо-наукової програми*);

Пасічник Наталя Олексіївна – доктор історичних наук, професор, професор кафедри математики і методики її навчання ЦДУ імені В. Винниченка;

Ріжняк Ренат Ярославович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри математики і методики її навчання ЦДУ імені В. Винниченка;

Харченко Юлія Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, політології та психології ЦДУ імені В. Винниченка;

Ковальков Олександр Леонідович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії ЦДУ імені В. Винниченка;

Філоретова Лариса Мартіївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії ЦДУ імені В. Винниченка;

Кобзар Дмитро Вікторович – здобувач третього (освітньо- наукового) рівня вищої освіти денної форми першого року навчання, спеціальність 032 Історія та археологія.

РЕЦЕНЗІЇ НАУКОВЦІВ:

1. Миколенко Д.В., доктор історичних наук, професор кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.
2. Докашенко Г.П., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри вітчизняної та зарубіжної історії Горлівського інституту іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету (м. Дніпро).

РЕЦЕНЗІЇ СТЕЙКГОЛДЕРІВ:

1. Чудний О.В., кандидат юридичних наук, директор Регіональної інформаційно-поліграфічної агенції Кіровоградської обласної ради, Заслужений юрист України.
2. Маринець Л.В., директор Державного архіву Кіровоградської області.

Освітню програму розроблено на основі Конституції України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» № 1341 від 23.11.2011 р. (редакція від 02.07.2020 р.); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затверджений Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 в редакції від 23.05.2023; Постанови КМУ № 167 від 06.03.2019 «Про присудження ступеня доктора філософії» в редакції від 01.07.2021 р.; а також Порядку присудження

ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверджений Постановою КМУ №44 від 12.01. 2022 в редакції Постанови КМУ №341 від 22.03.2022.

ОНП встановлює:

- нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі та обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії;
- інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік і обсяг обов'язкових та обсяг вибірових навчальних дисциплін;
- структурно-логічну схему освітньо-наукової програми.

ОНП використовується під час :

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (розробки навчального плану, робочих навчальних планів, програм та робочих програм навчальних дисциплін і практик, силабусів тощо).

Користувачі ОНП:

- здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки;
- науково-педагогічні працівники, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки; інші.

I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА

**Профіль програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 032
Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки**

1–Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурних підрозділів	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; факультет історії, бізнес освіти та права; кафедра історії України та всесвітньої історії.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Доктор філософії PhD (Doctor of Philosophy) доктор філософії з історії та археології
Офіційна назва ОНП	032 Історія та археологія 032 History and Archeology
Тип диплому та обсяг ОНП	Тип диплому - диплом доктора філософії, одиничний, обсяг програми 42 кредити ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Умовна відкладена
Цикл/рівень	НРК – 8 рівень FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень

Передумови	Прийом на навчання здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія здійснюється на базі другого (магістерського) рівня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» відповідно до Правил прийому на навчання до ЦДУ імені Володимира Винниченка
Мова викладання	Українська мова
Термін дії ОНП	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://cusu.edu.ua/ua/osvita/osvitni-prohramy/13631-osvitni-prohramy-phd

1.2. Мета освітньо-наукової програми

Метою ОНП є підготовка професіоналів, які володіють концептуальними та методологічними знаннями у галузі історичних наук, методологією наукової діяльності та основами організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, здатних до генерування нових комплексних ідей, у яких сформовані відповідні практичні уміння і навички, цінності та ставлення, компетентності, необхідні й достатні для розширення та переоцінки вже існуючих знань, розв'язання комплексних завдань у процесі проведення самостійного наукового дослідження на основі визнання саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, дотримання принципів академічної доброчесності й неприпустимості корупційних дій.

1.3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія Об’єкт вивчення та професійної діяльності: процеси історичного розвитку людства, теоретико - методологічні та концептуальні складові історії та історіографії історії України, всесвітньої історії. Цілі навчання: формування у здобувачів компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності в галузі історії та археології, самовдосконалення та фахового розвитку упродовж професійної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого, інтерпретують процеси, явища у сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних умов розвитку історії України та етносів у материних українських землях. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні історичні методи; технології дослідження суспільних структур і процесів, культур та персоналій, а також методи і методики вивчення історичних джерел та використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні. Інструменти та обладнання: програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова.
Основний фокус ОНП	Фокус програми: вивчення сучасних теоретичних і науково-методичних положень історичної науки, формування у здобувачів компетенцій, необхідних для проведення самостійних комплексних іноваційних досліджень у галузі історичної науки за спеціальністю 032 «Історія та археологія», при дотриманні принципів академічної доброчесності та неприпустимості корупційних дій.

Особливості програми	Програма забезпечує теоретичну та практичну підготовку здобувачів до наукової діяльності, викладання історичних дисциплін у ЗВО України. У рамках реалізації договорів університету із стейкхолдерами про співпрацю акцент зроблено на підготовці працівників у сфері науково-педагогічної діяльності. Тематику дослідницьких проєктів здобувачів орієнтовано на вивчення регіональних історичних та суспільно-політичних процесів та фахову підготовку фахівців затребуваних програмою розвитку Центральнотериторіального регіону та потреб релокованих до регіону ЗВО в умовах військового часу.
-----------------------------	--

1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Наукова, науково-педагогічна та науково-організаційна діяльність у системі освіти та наукових установах (молодший науковий співробітник, науковий співробітник, старший науковий співробітник, асистент, доцент, керівник підрозділу у сфері освіти та виробничого навчання). Випускники можуть працювати згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010: 2310.1 Професори та доценти; 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2443.2 Професіонали в галузі філософії, історії та політології; 2431.1 Наукові співробітники (архівна справа, музеєзнавство). Сферою працевлаштування є установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України: заклади вищої освіти різних форм власності, наукові установи, заклади післядипломної освіти.
--	--

Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях. Засвоєння та продукування знань на дев'ятому (докторському)
--------------------------	--

	рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; підготовка на десятому (постдокторському) рівні НРК України у галузі освіти; участь в освітніх програмах, дослідницьких грантах та стипендіях (у тому числі країн зарубіжжя), які містять додаткові освітні компоненти; діяльність у наукових товариствах, професійних організаціях; а також індивідуальне навчання упродовж усього життя.
--	--

1.5. Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	Студентоцентроване, орієнтоване на наукові складові дослідження, самостійне, індивідуальне та автономне навчання, спрямоване на набуття компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у сфері спеціальності 032 Історія та археологія. Навчальний процес забезпечує повне оволодіння методологією наукової роботи, передбачає набуття навичок презентації її результатів. Здійснення самостійного наукового дослідження спирається на ресурсну базу університету, ресурси вітчизняних та зарубіжних ЗВО та науково-дослідницьких установ. Підхід до викладання та навчання передбачає: застосування методів сучасних освітніх технологій (інтерактивних, критичного мислення, проєктних, портфолію, тренінгових, проблемного навчання) для набуття різнорівневих компетентностей, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід та розвиток творчого мислення здобувачів; залучення до консультування аспірантів авторитетних фахівців історичної науки; інформаційну підтримку участі здобувачів у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних); надання можливості здобувачам брати участь у підготовці наукових проєктів на конкурси Міністерства освіти і науки України; безпосередню участь у виконанні бюджетних науково - дослідних робіт. Викладання та навчання передбачає застосовування дистанційних та
-------------------------------	---

	інформаційних технологій з використанням освітньої платформи Google Workspace for Education. Аспірантська практика. Форми роботи: очне навчання (face-to-face) включає лекції, практичні заняття; навчання через викладання (learning by teaching); самостійне навчання (self-study learning) – самостійна робота, опрацювання інформації в мережі; навчання через дослідження – проєктна робота, підготовка дисертаційної роботи; персоналізоване навчання (personalized learning) – індивідуальні консультації з науковими керівниками; онлайн навчання (online collaborative learning) – спільна робота здобувачів.
Оцінювання	Освітня складова програми Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і 2-х бальною – «зараховано», «незараховано» системами, що передбачає оцінювання здобувачів за усіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на досягнення результатів навчання, передбачених освітньою складовою програми Історія та археологія. Види контролю: поточний, тематичний, підсумковий, самоконтроль здобувачів. Форми контролю: усне та письмове опитування; контрольні роботи; тестові завдання, в тому числі комп'ютерне тестування; лабораторні звіти; презентації; іспити, заліки, в т.ч. диференційовані, які проводяться в усній, письмовій формах або їх поєднання. Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до

	затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта. Поточний контроль – звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану наукової роботи на засіданнях випускової кафедри. Підсумковий контроль – публічний захист наукових досягнень у формі індивідуального завершеного дисертаційного дослідження.
1.6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати комплексні завдання та проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері історичної науки, що передбачає глибоке переосмислення на основі сучасної методології і джерел наявних та продукування нових цілісних знань, впровадження сучасних досягнень історичної науки у професійну та/або науково-педагогічну діяльність.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем. ЗК 2. Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній і письмовій формі. ЗК 3. Здатність створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах. ЗК 4. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях. ЗК 5. Готовність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.

	ЗК 6. Здатність до самоорганізації, планування й розв’язання задач власного професійного й особистого зростання. ЗК 7. Здатність працювати автономно та у складі науково-дослідницьких колективів різного рівня. ЗК 8. Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел. ЗК 9. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії. ЗК 10. Здатність до фахового спілкування з непрофесіоналом у галузі. ЗК 11. Здатність до розроблення та управління проектами. ЗК 12. Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Володіти найбільш передовими, концептуальними та методологічними знаннями за спеціальністю 032 «Історія та археологія», уміння застосовувати їх у власних дослідженнях. ФК 2. Готовність до міждисциплінарних досліджень та залучення методик інших наук. ФК 3. Здатність застосовувати уміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. ФК 4. Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проекти, які дозволяють розв’язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість переосмислити і створити нове знання. ФК 5. Здатність до комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю у своїй та суміжних галузях наукової та професійної діяльності. ФК 6. Здатність ініціювати наукові проекти у галузі історичної науки та у професійній сфері діяльності, проявляти лідерство та автономність на всіх етапах їх реалізації. ФК 7. Здатність визначати ступінь об’єктивності фактологічної основи минулих подій в різних видах

	джерел, встановлювати та оцінювати достовірність та репрезентативність джерельної інформації. ФК 8. Здатність дотримуватись етичних і моральних норм, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково- педагогічній діяльності.
	ФК 9. Готовність до професійної діяльності, з урахуванням особливостей фаху історика та актуальних проблем сучасної гуманітаристики. ФК 10. Здатність до популяризації науково- історичного знання. ФК 11. Готовність до роботи з ресурсами, необхідними для докторського дослідження.
1.7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження. ПРН 2. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел. ПРН 3. Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності. ПРН 4. Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання. ПРН 5. Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки. ПРН 6. Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних

	наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях.
	ПРН 7. Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі. ПРН 8. Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі. ПРН 9. Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності. ПРН 10. Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації). ПРН 11. Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом. ПРН 12. Здатність представляти результати самостійного дослідження іноземною мовою в усній чи письмовій формі. ПРН 13. Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи.

	ПРН 14. Уміння застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій. ПРН 15. Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін. ПРН 16. Уміння користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтувати необхідні внесення змін і готовність впроваджувати інноваційні прийоми у науково чи навчально-методичну роботу. ПРН 17. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших.
1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньо-наукової програми, мають відповідну освіту, стаж науково-педагогічної роботи, науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою спеціальністю, необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of Science, наукових фахових виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях усіх рівнів (міжнародних, всеукраїнських, регіональних); проходять підвищення кваліфікації у закладах вищої освіти та науково-дослідних установах, у тому числі й закордонних. Наукова спрямованість ОНП передбачає участь професіоналів (переважно докторів наук у галузі знань 03 Гуманітарні науки), які відповідають напрямку програми, що підсилює синергетичний

	зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Керівник робочої групи, члени робочої групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію ОНП, відповідають вимогам, визначеними чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти. Нормативна база ЦДУ ім. В. Винниченка передбачає наступний алгоритм підвищення кваліфікації НПП: обов'язковість та періодичність проходження стажування і підвищення кваліфікації; прозорість процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; моніторинг відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні приміщення (аудиторії, комп'ютерні лабораторії, кабінети для самостійної роботи) відповідають існуючим вимогам, їх стан засвідчено необхідною санітарно-технічною документацією. Навчальні приміщення обладнання, зокрема, мультимедійне, здатні задовольнити потреби здобувачів освіти. У приміщеннях факультету історії, бізнес-освіти і права користування мережею безлімітне та безкоштовне. Університет має бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць. На основі системи «Ірбіс» функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Існує університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів НПП ЦДУ (https://cutt.ly/k3HnkIS). Створено навчально-методичну базу загальним обсягом 200 Гб, електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн платформ Coursera, Udemy, Edx.

	Для проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Інформаційні технології в науці» використовується комп'ютерний клас факультету історії, бізнес-освіти та права (ауд. № 21), який обладнано 9 автоматизованими робочими місцями з відповідними пакетами прикладних програм (в тому числі ліцензованих): OpenOffice, 7-Zip, Internet Explorer, FreePascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader. Кафедра історії України та всесвітньої історії факультету історії, бізнес-освіти та права ЦДУ імені Володимира Винниченка є засновником наукового видання «Історія та археологія» (https://cusu.edu.ua/ua/naukovi-zapiski-seriya-istorichni-nauki), який внесено до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» у яких публікуються результати дисертаційних робіт зі спеціальності 032 Історія та археологія. Навчальний процес здійснюється також із використанням фондів Археологічного музею імені Нінел Бокій, який Постановою уряду України № 452 від 23 квітня 2024 року було доведено до Переліку музеїв, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до частини Музейного фонду України. https://zvo.knu.ua/ua/museums/category/7/19-arheologichniy-muzey-imeni-ninel-bokiy- На факультеті діє навчально-методичний кабінет та наукова бібліотека, фонди котрих задіяно у навчальному процесі за ОНП. У корпусах, де відбувається освітньо-науковий процес, наявна необхідна соціально-побутова інфраструктура усіх категорій здобувачів вищої освіти, включно, із особливими потребами здобувачів.
--	---

1.9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням здобувача, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9. Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах відповідно до положень документу «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії» https://shorturl.at/lxyCI Укладено діючі договори про співробітництво із ЗВО та науково-дослідними установами України: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України; Центральноукраїнський інститут Міжрегіональної Академії управління персоналом (ПрАТ «ВНЗ МАУП» м. Київ; Державний архів Кіровоградської області (https://cusu.edu.ua/ua/component/content/article/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14797-032-istoriia-ta-arkheolohiia?Itemid=2342)).
Міжнародна кредитна мобільність	Програма передбачає перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» https://shorturl.at/CRT06 та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира

	Винниченка» https://shorturl.at/bsuDY . Передбачено індивідуальну академобільність участю у міжнародній програмі з академічного обміну «Еразмус+: КА2 СВНЕ» https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/mizhnarodnioproekt_y). Укладено договори про співробітництво із зарубіжними ЗВО та науково-дослідними установами: Балтійська Міжнародна академія (м. Рига, Латвія); Самаркандським державним університетом (Узбекистан); Університет Мугла Сіткі Кочмана (Мугла, Туреччина) (https://cusu.edu.ua/ua/mizhnarodne-spivrobitnytstvo/mizhnarodni-dohovory).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено.

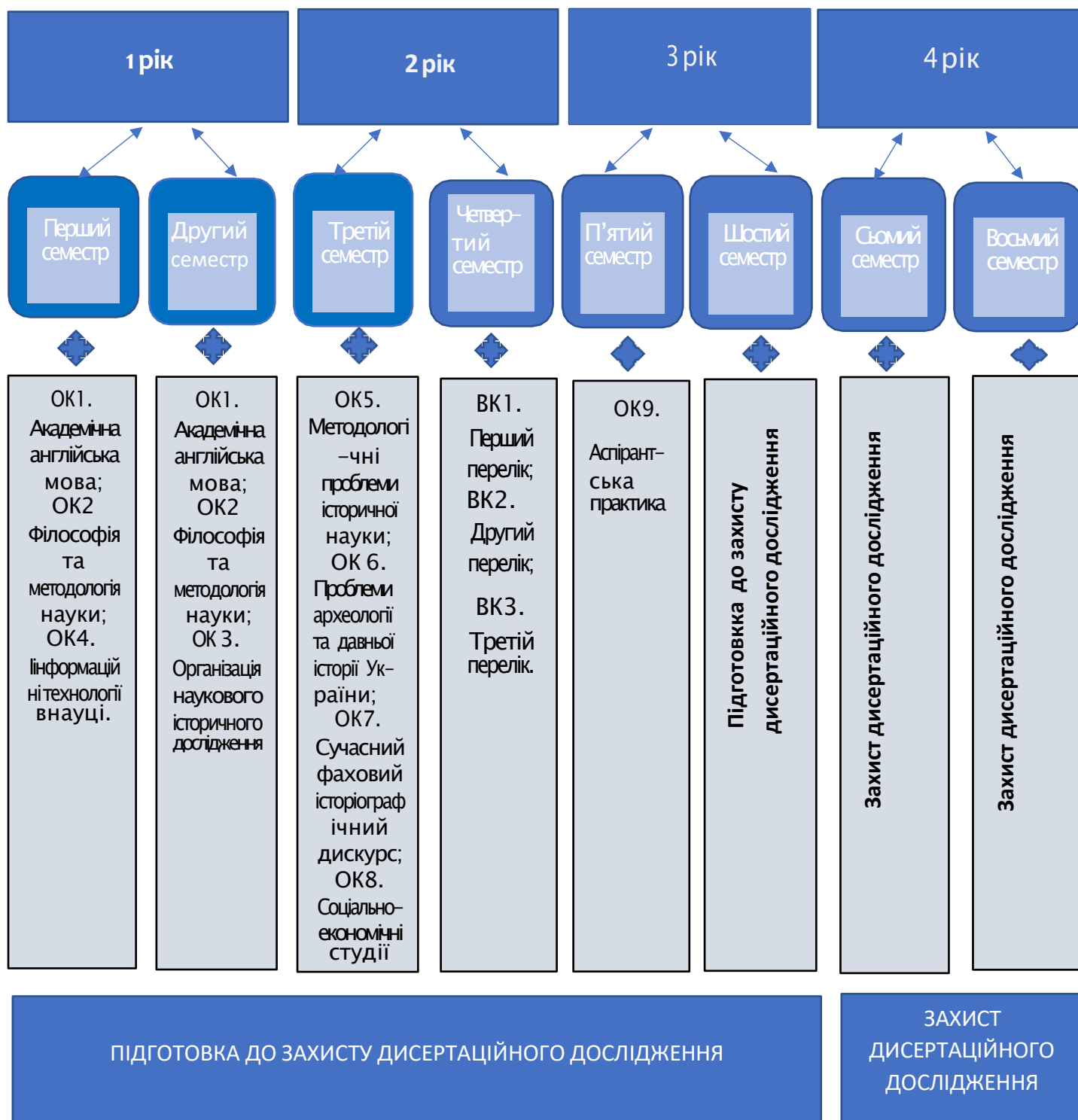
II. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОНП ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік освітніх компонент (ОК) ОНП для денної, заочної форм навчання

Код навчальної дисципліни	Освітні компоненти (ОК) ОНП (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Цикл загальної підготовки			
1.1. Нормативні дисципліни			
ОК 1	Академічна англійська мова	4	Залік/екзамен
ОК 2	Філософія та методологія науки	3	Залік/ екзамен
ОК 3	Організація наукового історичного дослідження	3	Залік
ОК 4	Інформаційні технології в науці	3	Залік

Загальний обсяг обов'язкових компонент		13,0	
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Дисципліни професійної підготовки			
2.1. 1. Нормативні дисципліни			
ОК 5	Методологічні проблеми історичної науки	3	Екзамен
ОК 6	Проблеми археології та давньої історії України	4	Екзамен
ОК 7	Сучасний фаховий історіографічний дискурс	4	Екзамен
ОК 8	Соціально-економічні студії історії України	3	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		14,0	
2.1.2. Вибіркові дисципліни (вільний вибір аспіранта)			
ВК 1	1-й перелік*	3,5	Залік
ВК 2	2-й перелік*	3,5	Залік
ВК 3	3-й перелік*	3,5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		10,5	
2.2. Практична підготовка			
2.1.2. Нормативна частина			
ОК 9	Аспірантська практика		4,5 Залік
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		42	

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Наукова складова науково-освітньої програми

Наукова складова освітньої програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача і є невід'ємною частиною навчального плану за спеціальністю. У цьому документі зазначені терміни, вимоги та форма запланованих і виконаних здобувачем дій, які складають графіки його проміжної атестації. Наукова складова освітньої програми передбачає проведення здобувачем власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання з гуманітарних, зокрема, історичних наук, що передбачає застосування методології наукової діяльності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення й становлять оригінальний внесок у суму знань в галузі знань 03 Гуманітарні науки, які оприлюднені у відповідних наукових публікаціях здобувача вищої освіти із спеціальності 032 Історія та археологія.

Рік підготовки	Зміст наукової роботи	Форма контролю
I рік	Вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження; визначення змісту, строків виконання та обсягу наукової роботи; вибір та обґрунтування категоріального апарату і методології проведення власного наукового дослідження; підбір, огляд та аналіз наукових джерел, що стосуються розкриття теми наукового дослідження. Підготовка за темою дослідження не менше 1-ї статті та її публікація у	Затвердження індивідуального плану роботи на засіданні вченої ради Університету. Щорічне звітування про хід виконання індивідуального плану на засіданні випускової кафедри.

	науковому фаховому виданні (вітчизняному або закордонному). Участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах з публікацією тез доповіді.	
II рік	Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, яке полягає у вирішенні дослідницьких завдань через використання категоріального апарату історичної науки і методів пізнання. Підготовка за темою дослідження 1-ї - 2-х статей та їх публікація у науковому фаховому виданні (вітчизняному або закордонному). Участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах з публікацією тез доповіді.	Щорічне звітування про хід виконання індивідуального плану на засіданні випускової кафедри.
III рік	Аналіз отриманих теоретичних та практичних знань за темою дослідження і узагальнення результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та практичного значення. Підготовка за темою дослідження не менше 2-х статей та їх публікація у науковому фаховому виданні (вітчизняному або закордонному). Участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах з публікацією тез доповіді.	Щорічне звітування про хід виконання індивідуального плану на засіданні випускової кафедри.
IV рік	Оформлення наукових досягнень дисертанта у вигляді дисертації:	Щорічне звітування про хід виконання

	підбиття підсумків щодо повноти висвітлення результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді до захисту дисертації.	індивідуального плану на засіданні випускової кафедри. Надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження. Захист дисертації
--	---	---

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи), яка утворюється МОН України з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертаційного дослідження та присудження здобувачу зазначеного ступеню, в результаті успішного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Документом, який засвідчує присвоєння ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, який видається закладом вищої освіти (науковою установою) після затвердження атестаційною колегією Міністерства освіти і науки України.

IV. Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування обов'язкових компонент
Обов'язкові компоненти ОНП		
ІК; ЗК 2, ЗК 3, ЗК 7, ЗК 8; ФК 1, ФК 2, ФК 4, ФК 8, ФК 9.	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 17.	Академічна англійська мова (ОК 1)
ІК; ЗК 1, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 8, ЗК 11; ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 8, ФК 11.	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 13.	Філософія та методологія науки (ОК 2)

ІК; ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8; ЗК 9; ЗК 10; ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 5, ФК 6, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 10.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15.	Організація наукового історичного дослідження (ОК 3)
ІК; ЗК 2, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12; ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 5 ФК 10, ФК 11.	ПРН 2, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 14.	Інформаційні технології в науці (ОК 4)
ІК; ЗК 1,ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12; ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 5, ФК 6, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 10.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 17.	Методологічні проблеми історичної науки (ОК 5).
ІК; ЗК 1, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10; ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 6, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 10, ФК11.	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 9, ПРН 17.	Проблеми археології та давньої історії України; (ОК 6)
ІК; ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3,ЗК 4, ЗК 5, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9; ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 5, ФК 6, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 10.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 17.	Сучасний фаховий історіографічний дискурс (ОК 7)
ІК; ЗК 2, ЗК 3, ЗК 7, ЗК 8; ФК 1, ФК 2, ФК 4, ФК 9, ФК 11.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11.	Соціально-економічні студії історії України (ОК 8)
ІК; ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10; ФК 1. ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 5, ФК 6, ФК 7, ФК 8.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9.	Аспірантська практика (ОК 9)

**V. Матриця відповідності програмних компетентностей (ІК, ЗК, ФК)
освітнім компонентам (ОК) ОНП**

ОК\ПК	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1		+	+		+	+	+		+
ЗК 2	+		+	+	+		+	+	+
ЗК 3	+	+	+		+		+	+	+
ЗК 4		+	+		+		+		+
ЗК 5		+	+		+		+		+
ЗК 6		+	+	+	+		+		+
ЗК 7	+		+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9			+	—	+	+	+		+
ЗК 10			+	+	+	+			+
ЗК 11		+		+	+				
ЗК 12				+	+				
ФК 1	+		+		+	+	+	+	+
ФК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3		+	+	+	+	+	+		+
ФК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 5			+	+	+		+		+
ФК 6			+		+	+	+		+
ФК 7			+		+	+	+		+
ФК 8	+	+	+		+	+	+		+

ФК 9	+		+		+	+	+	+	
ФК 10			+	+	+	+	+		
ФК 11			+			+	+	+	

**VI. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компетентностями освітньо-наукової програми**

ОК\ ПРН	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК 9
ПРН 1	+	+	+		+		+		+
ПРН 2			+	+	+		+	+	+
ПРН 3	+	+	+		+		+	+	+
ПРН 4					+	+	+	+	+
ПРН 5		+	+		+	+	+		+
ПРН 6	+	+			+		+		+
ПРН 7	+	+	+	+				+	+
ПРН 8		+	+		+				+
ПРН 9		+			+	+			+
ПРН 10	+	+	+	+	+			+	
ПРН 11	+	+	+		+		+	+	
ПРН 12	+		+						
ПРН 13		+			+		+		
ПРН 14				+					
ПРН 15	+		+		+		+		
ПРН 16									
ПРН 17	+				+	+	+		

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення закладом вищої освіти якості вищої освіти складається з процедур і заходів, передбачених Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положенням «Про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол вченої ради університету № 4 від 26.09.2022 р.), Положенням «Про академічну свободу та доброчесність у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (зі змінами)» (протокол вченої ради університету № 6 від 28.11.2022 р.), Положення «Про апеляцію результатів підсумкового контролю центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Затверджено вченою радою університету» (протокол вченої ради університету № 2 від 30 вересня 2019 р.), Положенням «Про освітні програми в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол вченої ради університету № 4 від 26.09. 2022 р., зі змінами від 28.11.2022, протокол №6)), Положення «Про порядок реалізації здобувачами освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 2 від 31.08.2020 р.; зі змінами (протокол №13 від 30.06.2021 р.; № 6 від 28.11.2022 р., № 4 від 11.12.2023 р.), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти у Центральнотукаїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол вченої ради університету № 2 від 30.09.2019 р.), «Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії, доктора та кандидата наук у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол вченої ради університету № 6 від 28.11.2022 р.) тощо та передбачає:

- 1) визначення системи принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;
- 3) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

4) наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;

5) наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, освітні ступені та кваліфікації;

7) розбудова ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти і здобувачів рівня доктора філософії;

8) забезпечення контролю за дотриманням здобувачами ступеня доктора філософії принципів академічної доброчесності.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо- наукова програма

1. Вимоги до оформлення дисертації (редакція від 12 липня 2019 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

2. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». URL: <https://www.osvita-konotop.gov.ua/zakon-ukra%D1%97ni-vid-05-09-2017-2145- viii-pro-osvitu.html>

4. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.

5. Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах: постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 № 978 (востаннє оновлено постановою КМУ від 31.10.2018 № 901). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001-%D0%BF>

6. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>

7. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова Кабінету Міністрів України від

19 травня 2023 р. № 502.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text>.

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>

9. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021). <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>

10. Національного класифікатору професій (ДК 003:2010 зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 серпня 2020 року № 1574). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

11. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) (Лист МОН України від 15 серпня 2018 року/№ 1/11-8681). URL: https://drive.google.com/file/d/1Mh3V9aACddRxf9EoxWjnmwnympG3j_To/view

Корисні посилання:

12. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. 2-ге вид. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 106 с.

13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 р., № 3).

14. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 р. № 1648). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>

15. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL: <http://ihed.org.ua/images/pdf/standards->

[andguidelines for qa in the ehea 2015.pdf.](#)

16. Data for Sustainable Development Goals.ISCED (МСКО) 2011.

URL:<http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>..rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п.

17. Data for Sustainable Development Goals.ISCED-F (МСКО-Г) 2013.

URL:<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining-2013.pdf>.

18. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>).

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 032 «Історія та археологія», галузі знань 03 «Гуманітарні
науки» Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Представлена на рецензування освітньо-наукова програма (ОНП) третього рівня вищої освіти, що реалізується за спеціальністю 032 Історія та археологія у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, включає комплекс документів, розроблених у відповідності до вимог МОН України, із врахуванням потреб ринку праці та відповідних вимог розвитку регіону у 2024 році.

Важливо зазначити, що структурно-логічна схема освітньої програми, форма атестації здобувачів вищої освіти, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми засвідчують відповідність сучасним вимогам формування професіонала, здатного до розв'язання актуальних завдань освітньої галузі, підготовки комплексного самостійного наукового дослідження.

Науково-дослідна складова освітньо-наукової програми спирається на сформовані компетентності, передбачає проведення наукового дослідження, яке включає евристику та опрацювання історичних джерел на основі сучасних наукових концепцій і методів. ОНП передбачено асистентську практику, зміст якої охоплює коло завдань, пов'язаних з набуттям викладацьких компетентностей – здатності планувати й готувати різні типи занять з історичних дисциплін та уміння використання сучасних технологій навчання безпосередньо у викладацькій діяльності. Програма розрахована на чотирирічний термін та складається із 43-х кредитів ЕКТС. Формуванню й апробації навичок наукової та освітянської роботи сприяє організація на випусковій кафедрі історії України та всесвітньої історії Наукового центру

*Вх. N 25/04-21
Від 21.12.23р.*

регіональних та мікроісторичних досліджень, збірника наукових праць категорії Б «Історія та Археологія» і Археологічного музею імені Н. Бокій, фонди яких постійно використовуються здобувачами.

Матеріальні та кадрові ресурси забезпечення ОНП спеціальності 032 відповідають вимогам нормативних документів Міністерства освіти та науки України, правовій базі ЦДУ імені Володимира Винниченка.

З метою вдосконалення окремих складових ОНП «Історія та археологія» доцільно до її вибірових компонентів (ВК) внести дисципліну, яка б сприяла знайомству здобувачів із сучасною педагогічною думкою України.

У цілому відзначимо, що рецензована ОНП відповідає стратегії розвитку Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка та рекомендується до реалізації у цьому закладі вищої освіти.

РЕЦЕНЗЕНТ,

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри вітчизняної та
зарубіжної історії Горлівського
інституту іноземних мов Донбаського
державного педагогічного університету
(м. Дніпро)

Докашенко Г.П.

Підпис професора Докашенко Г.П. засвідчую:

Завідувач канцелярії ГПМ

Троценко І.В.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 032 «Історія та археологія», галузі знань 03 «Гуманітарні
науки» Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Освітньо-професійна програма передбачає 43 кредити ЄКТС. Вона орієнтована на підготовку висококваліфікованих професіоналів спеціальності 032 «Історія та археологія» та потреби регіону. Аналіз складових частин ОНП, її специфіки дозволяє зробити висновки, що робочою групою було враховано значний потенціал матеріальних ресурсів та людський потенціал науково-педагогічних працівників закладу, можливості співпраці з провідними академічними установами країни та зарубіжжя для організації якісного освітньо-наукового процесу.

На нашу думку, у практичному відношенні уведення до ОНП вибіркового компонента (ВК 1) та наявна програма аспірантської практики (ОК 9) надає здобувачам широкі можливості використання набутих знань та формує навички для розв'язання теоретичних та фахових завдань у сфері гуманітарних наук, методики та методології навчання і викладання історії та археології у закладах вищої освіти України.

Доцільним вважаємо можливість використання у освітньо-науковому процесі фондів Державного архіву Кіровоградської області.

Зважаючи на відповідність форми і змісту рецензованої ОНП «Історія та археологія» вимогам законів України та регламентуючим документам МОНУ рекомендуємо її до реалізації на факультеті історії, бізнес-освіти та права Центральноукраїнського держуніверситету ім. В.Винниченка.

РЕЦЕНЗЕНТ

Директор державного архіву
Кіровоградської області

Лілія Маренець

Вх. N 26/24-21
фз 21.12.23р.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 032 «Історія та археологія», галузі знань 03 «Гуманітарні
науки» Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Освітньо-наукова програма (ОНП) спеціальності 032 «Історія та археологія» підготовлена у відповідності до державного законодавства та нормативних документів Міністерства освіти і науки України. Фокус програми концентровано на вивченні основних теоретичних положень історичної науки, формуванні у здобувачів компетенцій, необхідних для проведення самостійних комплексних інноваційних досліджень.

У рамках реалізації договорів університету із стейкхолдерами про співпрацю, акцент у Програмі зроблено на підготовку працівників для професійної діяльності у Центральноукраїнському регіоні.

Укладачами декларується студентоцентроване орієнтоване на наукові складові дослідження, самостійне, індивідуальне та автономне навчання, спрямоване на набуття компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних проблем у сфері спеціальності 032 «Історія та археологія». ОНП підтверджується організацією багаторічних археологічних експедицій, створенням фондів музею, які використовуються у науково-педагогічному процесі, проведенням аспіранської практики, діяльністю Наукового центру регіональних та мікроісторичних досліджень, публікаціями здобувачів у фаховому збірнику наукових праць категорії «Б», заснованого в університеті.

ОНП рекомендуємо до реалізації у ЦДУ ім. В. Винниченка.

Директор КП
«Регіональна інформаційно-поліграфічна
агенція» Кіровоградської обласної ради,
кандидат юридичних наук

Олександр Чудний

*Вх. № 27/04-21
виз. 22.12.23р*

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 032 «Історія та археологія», галузі знань 03 «Гуманітарні
науки» Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Освітньо-наукова програма 032 «Історія та археологія» розроблена у 2024 році робочою групою з числа науково-педагогічних працівників гуманітарних кафедр: історії України та всесвітньої історії, кафедри філософії, політології та психології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Форма, обсяг та зміст рецензованої освітньо-наукової програми відповідає встановленим вимогам до програм зазначеного напрямку підготовки фахівців, у відповідності до вимог реформування національної системи вищої освіти. Змістовна сторона освітньо-наукової програми орієнтована на запити сучасного ринку праці та освітніх послуг, узгоджена з потребами, потенційними можливостями формування загальних та фахових компетентностей у здобувачів вищої освіти третього освітнього рівня спеціальності 032 «Історія та археологія» у ЦДУ імені В. Винниченка.

Відзначимо послідовність та логічність планування складових частин ОНП з урахуванням потенціальних можливостей використання кадрових та матеріальних ресурсів ВНЗ, зокрема, наявності технічного забезпечення, виконання безпекових умов організації освітньо-наукового процесу, що в умовах військового стану має надзвичайно важливе значення.

Аналіз змістовної наповненості освітньої складової вказує на орієнтацію ОНП у ключі теоретичної підготовки здобувачів та формування навиків роботи з джерельним та історіографічним матеріалом. Це позитивно відбивається на досягненні програмових результатів навчання (ПРН). Разом з тим відзначимо, що у програмі приділено увагу науковій складовій: створено та зареєстровано наукове видання «Історія та

Вх. н. 28/04-21
вг. 22.12.23р.

археологія», зорієнтоване на апробацію наукової продукції науково-педагогічних працівників (НПП), задіяних у реалізації Програми.

З метою підвищення мовної підготовки за спеціальністю 032 Історія та археологія» вважаємо за можливе порекомендувати робочій групі ОНП звернути увагу на збільшення годин на викладання практичної підготовки ОК 1 (освітній компонент) «Академічна англійська мова» та вивчити можливість введення до Програми ОК «Сучасна українська мова».

Підбиваючи підсумки аналізу рецензованої ОНП, яка пропонується до реалізації у Центральнотукарїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, відзначимо логічність обґрунтування програмних результатів навчання за спеціальністю 032 Історія та археологія, її відповідність закону України «Про освіту» та сучасній нормативно-правовій базі Міністерства освіти та науки України.

РЕЦЕНЗЕТ

доктор історичних наук, професор
кафедри нової та новітньої історії
Харківського Національного університету
імені В. Н. Каразіна

Дмитро МИКОЛЕНКО

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу
кадрів

